

HISTÒRIA

Ernest Hemingway: allí on avui hi ha un camp de ceba, demà hi haurà una batalla

El novel·lista nord-americà Ernest Hemingway va ser un dels darrers còrrsponsals de guerra en abandonar el camp de combat vora l'Ebre. De fet, és l'autor dels retrats periodístics de més impacte sobre els bombardeigs de Tortosa de l'abril de 1938, així com sobre tot el clima terriblement bèl·lic que es vivia a dalt i a baix del riu Sénia. La seua capacitat narrativa, combinada amb una notòria valentia personal per encarar-se als moments més determinants, van donar forma a tot un còctel literari de primer ordre.

La Guerra de 1936-39 va ser la que va posar damunt la taula el perill dels règims totalitaris arreu del món. El feixisme era un tòpic perillós per a molts, i ara esdevenia realitat. Els americans li van donar importància per temor geopolítica, ja que el feixisme significaria la supressió de la democràcia i dels seus drets consegüents. Alemanya era aliada dels nacionalistes de Franco, el poder del qual anava

creixent sota la influència de Hitler. Molts americans van sentir una crida tan forta contra el fet dictatorial que s'apuntaren a les Brigades Internacionals per combatre'l.

Va ser durant aquest període que el periodisme va assolir gran preponderància entre el públic americà, ja que era l'única informació que rebia sobre la guerra. Com que ja era un escriptor famós, Hemingway va donar una nova perspectiva per la lectura dels americans. Va alterar la manera en què es veia la guerra. Va descriure en gran detall tot el que es veia i experimentava en un país amb població enfrontada. Els seu estil d'escriptura va causar controvèrsia, ja que ell no era un periodista tradicional car tractava la crua realitat del que significava la guerra.

L'escriptor va posar els peus a la nostra comarca el 4 d'abril de 1938. Havia estat al cap-i-casal català, i el van enviar a cobrir informativament l'avenç de les tropes franquistes sobre Tortosa.

Entre les seues cròniques trobem descripcions ben acurades que ens permeten fer-nos una idea de la magnitud de la tragèdia que s'apropava: "A les dues d'aquesta tarda, Tortosa era una ciutat quasi demolida, evacuada per la població civil i sense cap soldat. Vint-i-quatre quilòmetres més amunt es lluitava aferrissadament per protegir Tortosa, l'objectiu feixista en la seva avançada cap al mar".

Justament és durant la setmana del 15 d'abril, data en què la ciutat va sofrir els pitjors bombardeigs, quan l'obra literària de Hemingway pren més vivacitat. Ens trobem amb un seguit d'articles punyents que varen tindre molts lectors, la viva imatge en lletra de la destrucció, la misèria, i tota la problemàtica que queia al damunt d'una població espantada, amagada entre les muntanyes, o que havia de fer ús dels nombrosos refugis antiaeris que s'hi van construir.

Fa uns anys es va concedir el seu nom a un carrer de la ciutat, justament

on està situat el refugi més gran. Als panells expositors es pot llegir la seua trajectòria literària, així com fer-nos una idea de la seua vocació periodística i del seu paper durant diversos conflictes bèl·lics. Una ruta literària també segueix les seues petjades en portar el seu nom, la qual ens transporta per tots els indrets de la ciutat devastada.

En clau homenatge, vàrem editar el 2018 el llibre *Hemingway prosas de Manuel Pérez Bonfill*, que recull l'obra narrativa en castellà del nostre professor de sempre. Em vaig encarregar d'aquesta compilació, i de donar-li el nom, ja que el prestigiós escriptor tortosí li havia dedicat dos articles a la revista GEMINIS (Tortosa 1952-61). En sentia admiració, pel fet que havia estat un lluitador antifeixista, comunista de soca-rel que residia a la Cuba castrista. Lligàvem d'aquesta manera dos escriptors d'ideari obrer, a part de tornar a donar a Hemingway un altre lligam amb Tortosa.

La seua darrera crònica sobre la nos-

Emigdi Subirats
escriptor

tra terra va ser publicada el 18 d'abril de 1938. L'abrandat periodista es trobava en un terreny vora el riu prop d'Amposta amagat rere un camp de cebes. Estava explicant on estaven situats els exèrcits, narrava els seus moviments, per passar a descriure la bella primavera catalana i fer cinc cèntims dels valors de la ceba catalana, conreats en bellíssims camps en època primaveral. El toc final és ben explícit: "El delta de l'Ebre té una terra bona i rica i, on avui hi ha un camp de ceba, demà hi haurà una batalla".